

د کرونا ویروس پروړاندې واکسین – Spikevax (مودرنا)

کله چې تاسې ته دا واکسین وړاندیز شوي پدې اړه معلومات

نوی کرونا ویروس د تنفسي لارې د عفونیت لامل کیږي. ډیری خلک خفیف علایم تجربه کوي یا هیڅ علایم نلري، مگر ځینې یې بیا شدید ناروغیږي. هغه خلک چې عمر یې ډیر وي، او هغوی چې واردمخه کومه بله ناروغی لري هغوی د شدید ناروغیدو یا مړینې د لوی خطر سره مخ دي. د کرونا ویروس واکسین د کووید – 19 ناروغی مخنیوی کوي. اصلي موخه د ژوند روغتیا ژغورل دي.

څوک باید د کرونا ویروس واکسین وکړي؟

- هغه خلک چې د واکسینو ملي پروگرام له لارې ورته د دې واکسین کولو سپارښتنه شوې هغوی به دا واکسین ترلاسه کړي کله چې د لومړیتوب کتار کې د هغوی نوبت راشي.
- دا واکسین وړیا او داوطلب دي. دا په ناروی کې میشت خلکو ته وړاندیز کیږي.

زه څنگه واکسین وکړم؟

پدې اړه د معلوماتو لپاره چې واکسین چا ته وړاندیز کیږي، څنگه واکسین تنظیم کیږي او کله کیږي د خپلې ښاروالی ویب پاڼه وگورئ.

دا واکسین څنگه کیږي؟

واکسین د مټ پورتنۍ برخه کې تزریق کیږي. د واکسین کولو نه مخکې به له تاسې وپوښتل شي چې آیا د روغتیا احساس کوئ او دا چې آیا مخکې مو چې کوم واکسین کړي هغو ته مو غبرگون ښودلی و. په یاد ولرئ چې که تاسې په کووید – 19 اخته شوي اوسئ یا مو مخکې د کرونا ویروس پروړاندې واکسین کړی وي، حامله یا بلاربه یې، الرژي یا حساسیت ولرئ، درمل کاروئ یا کومې نورې روغتیایي ستونزې لرئ نو پدغه وخت کې یې ووايئ. د دوزونو شمیر او په مینځ کې وقفې لپاره ستاسې ډله باندې پلي کیدونکي لارښوونې تعقیب کړئ. د واکسین مرکز تاسې سره پدې برخه کې مرسته کولی شي. په مهالویش شوي وخت کې د دوز ترلاسه کول مهم دي. د حاد ناروغی یا د 38 سانتي گریډ درجې نه لوړې تېبې درلودو په صورت کې د واکسین ځنډول عادي دي. د واکسین نه وروسته، به له تاسې نه وغوښتل شي چې لږترلږه د 20 دقیقو لپاره د واکسینو مرکز کې انتظار وکړئ.

دا واکسین څنگه کار کوي؟

دا واکسین په کرونا ویروس د سپایک لپاره لارښود (مسیجر RNA) لري. بدن د دې سپایکونو بې ضرر کاپي جوړوي چې د معافیت سیستم ورباندې تمرین کولی شي. پدې توگه د معافیت سیستم د کرونا ویروس سپایکونو پیژندل زده کوي او کولی شي د بدن دفاع وکړي که چیرې په ویروس اخته شي. مسیجر RNA په چټکۍ سره د بدن په واسطه ماتیري او په ژنتیکي موادو هیڅ اغیزه نلري.

دا واکسین ژوندی ویروس نلري او د کووید – 19 ناروغی لامل نه کیږي. د کرونا ویروس واکسین د ناروغی مخنیوي لپاره عمل کوي. دا د شته یا جاري ناروغی درملنه نشي کولی.

په انسانانو کې د عفوني ناروغیو لپاره د واکسین جوړولو دا طریقه مخکې نده کارول شوې، مگر ټیکنالوژي یې پیژندل شوې او د سرطان درملنه کې کارول کیږي.

دا واکسین څومره بڼه کار کوي؟

دا واکسین د نوي کرونا ویروس له امله پیدا کیدونکي ناروغۍ پر وړاندې خونديتوب برابروي. د شدید ناروغۍ پر وړاندې محافظت د لومړي او دوهم دوز دواړو وروسته لور دی. په کرونا ویروس باندې د اخته پر وړاندې محافظت لپاره دوه دوزونو ته اړتیا ده. مور تر اوسه نه پوهیږو چې محافظت څومره دوام کوي. که چیرې د وخت په تیریدو سره د محافظت کچه راټیټه شي، نو ممکن تقویتی دوز لازمي وي. دا واکسین د عفونیت نور خپریدو پر وړاندې په بشپړ ډول محافظت نه کوي. د همدې لپاره، د عفونیت د کنټرول اوسنی مشورې تعقیبول مهم دي.

جانبی عوارض

ډیری جانبی عوارض د واکسین کولو نه وروسته په لومړیو څو ورځو کې پېښیږي. د کرونا ویروس واکسین د نورو واکسینونو په پرتله ډیر عام جانبی عوارض لري. علایم یې عموماً خفیف نه تر متوسط پورې وي او په څو ورځو کې ورکېږي، مگر ځینې خلکو ته ډیر شدید علایم پیدا کېږي. اکثر ځوانان د ډیر عمر لرونکي خلکو پرتله یوڅه ډیر شدید جانبی عوارض لري.

ډیری واکسین شوي خلک د واکسین سنتی ځای کې درد او پړسوب لري. په نورو عام جانبی عوارضو کې یې ستړیا، سر درد، د عضلاتو او مفصلونو دردونه، ساړه، زړه بدی/گرځون، په تخرګي کې د لمفوي غدې پړسوب او تبه شامل دي. دا جانبی عوارض د 2 ام دوز وروسته ډیر عام وي.

جدي جانبی عوارض په ندرت سره پېښیږي. په ندرت سره پېښیدونکي جانبی عوارض کې د زړه التهاب (میوکارډیټیز او پیریکارډیټیز) شامل دی. دا عموماً د 2 ام دوز وروسته پېښیږي او اکثر په تنګي ځوانانو او ځوانانو کې پیدا کېږي. په ندرت سره پیدا کیدونکي جانبی عوارض لکه شدید الرژي غیرګونونو او د زړه التهاب درملنه کیدی شي که چیرې پیدا شي. مور تر اوسه ناپېژندل شوي جانبی عوارض یا هغه جانبی عوارض چې د واکسین نه یوازې ډیر وروسته څرګندیږي نشو رد کولی.

که زه جانبی عوارض ولرم نو څه وکړم؟

که تاسې نه تمه کیدونکي، شدید یا دوامداره علایم تجربه کړئ، د ارزونې او مشورې لپاره خپل ډاکټر یا د روغتیا پاملرنې بل کارمند سره اړیکه نیسئ. دا مورد د دې په پام کې نیولو پرته پلي کېږي چې آیا تاسې فکر کوئ دغه علایم د واکسین له امله دي یا ندي. د روغتیا پاملرنې کارکونکي دنده لري چې د جدي یا نه تمه کیدونکي غیرګونونو په اړه چې هغوی یې انګیري د واکسین له امله دي، راپور ورکړي. تاسې پخپله هم کولی شئ د helsenorge.no له لارې خبرتیا ولیرئ.

مشروط تایید

د کرونا ویروس دا واکسین په لویو مطالعاتو او څیړنو کې ټیست شوي دي چې پدې کې زرګونه خلکو ته واکسین شوي دي. دا څیړنې او مطالعات په هماغه طریقه شوي لکه څنګه چې د نورو واکسینونو لپاره شوي، مگر د مشاهدې وخت یې لنډ دی. د درملو تنظیم کونکي ادارو واکسین ته مشروط تایید ورکړی دی. دا پدې معنی ده چې پدې اړه کافي ډیټا موجود ده چې ارزونه وشي د واکسین ګټه د هغې د خطر پرتله خورا ډیره ده، مگر د واکسین جوړونکي باید څیړنو او مطالعاتو ته دوام ورکړي او په دوامداره ډول ترلاسه کیدونکي ډیټا د درملو تنظیم کونکي ادارو ته ورکړي.

ما کوم واکسین کړي دي؟

کله چې تاسې ته د کرونا ویروس واکسین وشي، دا د ناروی د واکسینو راجسټر، SYSVAK کې ثبت کېږي. تاسې کولی شئ په helsenorge.no کې خپلو معلوماتو ته لاسرسی ولرئ.

آیا تاسې غواړئ نور معلومات ترلاسه کړئ؟

مهرباني وکړئ د خپل ډاکټر یا د روغتیا پاملرنې بل کارکونکي نه پوښتنه وکړئ یا د ناروی د روغتیا انستیتیوت ویب سایټ fhi.no/cip نه لیدنه وکړئ.